

МАСА23040-04
ИАСА59040-04

мастер академске студије архитектуре
интегрисане академске студије архитектуре

назив предмета усмерење	архитекте и грађанске иницијативе за одрживи развој сви модули	година	друга
изборна група	изборни предмет 3 – урбанизам	семестар	3
наставник	доц. др Данијела Миловановић Родић бр. каб. 245	статус	изборни
E-mail контакт	danmilrod@gmail.com	ЕСПБ	2
учесници у настави		часови активне наставе	
		предавања	2
		вежбе	0
		др. облици	0
		сам. истр. рад	0
		остали часови	
сарадници	Божена Стојић, маг. инж. урб., студент докторских студија		
координатор СЦ	др Урош Радосављевић, в. проф.		
пожељне квалификације за пријем студената			

садржај предмета

циљ:

Основни циљеви предмета су: (а) разумевање феномена грађанских иницијатива и стицања знања о њиховом потенцијалу за остваривање одрживих решења развојних проблема, (б) разумевање повезаности професије архитектуре и грађанских иницијатива, (в) упознавање са модалитетима професионалног деловања за унапређење квалитета живота угрожених и маргинализованих категорија становништва у урбаним сламовима, сиромашним и удаљеним руралним подручјима, избегличким камповима или привременим смештајима услед катарстрофа изазваних природним непогодама или људском активношћу, (г) сарадња са конкретним грађанским иницијативама на формулацији решења за побољшање квалитета живота наведених категорија становништва.

теоријска и практична настава:

Парк природе Стара планина представља заштитено природно добро и један од вреднијих очуваних природних потенцијала Србије. Подручје је познато по својој изузетној лепоти и присуству различитих биолошких, предеоних и геолошких вредности, али и аутентичној архитектури и култури. На територији Старе планине се налазе бројна села, излетишта, реке, извори, водопади, језера, пећине, манастири, цркве, богат биљни и животињски свет, међу којима има и аутохтоних и заштићених врста. Недовољно је истражена и препозната као дестинација еко, етно, сеоског и културног туризма. Последњих месеци се налази у средишту стручне, али и пажње шире јавности, због различитог тумачења сврхе и утицаја планираних и изграђених деривационих мини хидроцентрали на природу, али и на даљи развој подручја, услове и начин живота и водоснабдевање становника сеских и градских насеља Старе планине и њеног окружења.

У том контексту, студенти архитектуре ће се прикључити дискусији - трагању за одговорима на дата питања и у складу са њима понудити одговоре – друштвено и еколошки одговорна и економски оправдана решења зарад побољшања услова живота локалног становништва и заштите природних вредности Старе планине. Исходи практичне наставе на предмету су пројектне идеје намењене конкретної групи људи или конкретном подручју, али и општег карактера тако да се могу применити у сличним развојним контекстима у Србији и региону. У функцији реализације наставе биће успостављена комуникација са релевантним експертима и представницима заинтересованих страна - организација јавног сектора, приватним предузетницима, грађанским иницијативама и појединцима са подручја.

метод извођења наставе:

Настава представља комбинацију предавања, интерактивних вежби, колаборативних радионица и обиласка подручја.

основна литература:

Миловановић Родић, Д., Лаловић, К. (2015). Архитекти и грађанске иницијативе за одрживи развој. Београд: Архитектонски факултет. Практикум. (ЦД)
Milovanović Rodić, D., Živković, J. & Lalović, K. (2013). Changing architectural education for sustainable future: A contribution to the discussion. *Spatium*, (29): 75-80
Миловановић Родић, Д., Лаловић, К., Радосављевић, У. (2013). Proces formulisanja održivih resenja sa lokalnim inicijativama u ribarskom naselju Tekija i Krusevcu, У Klimatske promene i građena sredina. Београд: ИАУС
Milovanovic Rodic D., Lalovic, K. & Živkovic J. (2012). Architecture for the Other 90%: Social Activism, Economic Or Climate Crisis Respond. In: *Architecture and Ideology*. Belgrade: FA

ИСХОДИ

-
- 1 СПОСОБНОСТ ИЗРАДЕ АРХИТЕКТОНСКИХ ПРОЈЕКТА КОЈИ ЗАДОВОЉАВАЈУ ЕСТЕТСКЕ И ТЕХНИЧКЕ ЗАХТЕВЕ.
Студент ће имати способност да:
- 1. припреми и представи пројекте објеката различите размере, сложености и типологије у разноврсним контекстима, користећи низ медија (техника), а одговарајући на дати задатак;
 - 2. разуме конструктивни и структурални склоп, стратегије заштите животне средине и регулативне (правне) захтеве који се односе на пројектовање и изградњу комплетног архитектонског пројекта;
 - 3. развије концептуални и критички приступ према архитектонским пројектима који интегрише естетске аспекте објекта и техничке захтеве изградње и потреба корисника.
-
- 2 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ ИСТОРИЈЕ И ТЕОРИЈЕ АРХИТЕКТУРЕ И СРОДНИХ УМЕТНОСТИ, ТЕХНОЛОГИЈА И ДРУШТВЕНИХ НАУКА.
Студент ће имати знање о:
- 1. културној, друштвеној и интелектуалној историји, теорији и технологијама које су од значаја за пројектовање објеката;
 - 2. утицају историје и теорије на просторне, друштвене и технолошке аспекте архитектуре;
 - 3. примени одговарајућих теоријских концепата током пројектовања у студију, показујући промишљени и критички приступ.
-
- 3 ЗНАЊЕ О ЛИКОВНИМ УМЕТНОСТИМА КАО УТИЦАЈНИМ ЗА КВАЛИТЕТ АРХИТЕКТОНСКОГ ПРОЈЕКТА.
Студент ће имати знање о:
- 1. томе како теорија, пракса и технологије ликовних уметности утичу на архитектонски пројекат;
 - 2. креативној примени визуелних уметности и њиховом значају и утицају на архитектуру;
 - 3. креативној примени сличних радова у процесу пројектовања у студију, у смислу њихове концептуализације и репрезентације.
-
- 4 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О УРБАНИСТИЧКОМ ПРОЈЕКТОВАЊУ, ПЛАНИРАЊУ И ВЕШТИНАМА УКЉУЧЕНИМ У ПЛАНСКИ ПРОЦЕС.
Студент ће имати знање о:
- 1. теоријама урбанистичког пројектовања и планирању заједница;
 - 2. утицајима пројектовања и развоја градова у прошлом и садашњем времену на савремено изграђену средину;
 - 3. актуелној планској политици и законодавству којима се контролише изградња, укључујући и социјалне, економске и аспекте заштите животне средине и њихов значај за планирање развоја.
-
- 5 РАЗУМЕВАЊЕ ОДНОСА ИЗМЕЂУ ЧОВЕКА И ОБЈЕКТА И ИЗМЕЂУ ОБЈЕКТА И ЊИХОВОГ ОКРУЖЕЊА, И ПОТРЕБЕ ДА СЕ ОБЈЕКАТ И ПРОСТОРИ ИЗМЕЂУ ОДНОСЕ ПРЕМА ЉУДСКИМ ПОТРЕБАМА И МЕРИ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. потребама и тежњама корисника објеката;
 - 2. утицајима објеката на животну средину и премисама одрживог пројектовања;
 - 3. начину на који ће се објекти уклопити у своје локалне контексте.
-
- 6 РАЗУМЕВАЊЕ АРХИТЕКТОНСКЕ ПРОФЕСИЈЕ И УЛОГЕ АРХИТЕКТЕ У ДРУШТВУ, ПОСЕБНО У ПРИПРЕМИ ПРОЈЕКТА КОЈИ УЗИМАЈУ У ОБЗИР СОЦИЈАЛНЕ ФАКТОРЕ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. природи професионализма и обавезама и одговорностима архитеката према клијентима, корисницима објеката, ивођачима грађевинских радова, професионалним сарадницима и ширем друштву;
 - 2. улози архитекте у пројектантском тиму и грађевинској индустрији, препознавајући важност текућих метода и трендова у обликовању грађене средине;
 - 3. могућем утицају пројекта за изградњу на постојеће и будуће заједнице.
-
- 7 РАЗУМЕВАЊЕ МЕТОДА ИСТРАЖИВАЊА И ПРИПРЕМЕ ПРОЈЕКТНИХ ЗАДАТАКА ЗА АРХИТЕКТОНСКИ ПРОЈЕКАТ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. потреби да се критички испитају примери који су функционално, организационо и технолошки релевантни за постављени пројектни задатак;
 - 2. потреби да се процене и припреме пројектни задаци различитих размера и типологија, да се дефинишу захтеви клијента и корисника и њихова прилагодљивост локацији и контексту;
 - 3. доприносима архитеката и професионалних сарадника у формулисању пројектног задатка и истраживачких метода потребних за припрему задатка.
-
- 8 РАЗУМЕВАЊЕ КОНСТРУКТИВНИХ СИСТЕМА, ГРАЂЕВИНСКЕ И КОНСТРУКТОРСКЕ ПРОБЛЕМАТИКЕ РЕЛЕВАНТНЕ ЗА АРХИТЕКТОНСКО ПРОЈЕКТОВАЊЕ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. истраживању, критичкој процени и избору алтернативног конструктивног, грађевинског решења, као и решења материјализације у складу са архитектонским пројектом;
 - 2. стратегијама за изградњу објеката и способности да се интегрише знање о конструктивним принципима и грађевинским техникама;
 - 3. физичким особинама и карактеристикама грађевинских материјала, компонената и системима, као и утицајима ових одлука на животну средину.
-
- 9 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ФИЗИЧКИМ ПРОБЛЕМИМА, ТЕХНОЛОГИЈАМА И ФУНКЦИЈИ ОБЈЕКТА У ЦИЉУ ОБЕЗБЕЂЕЊА УНУТРАШЊЕГ КОМФОРА И ЗАШТИЂЕНОСТИ.
Студент ће имати знање о:
- 1. принципима пројектовања оптималних визуелних, термалних и акустичних амбијената;
 - 2. системима за постизање комфора околине према принципима одрживог развоја;
 - 3. стратегијама за пројектовање инфраструктуралних мрежа објеката (водовод и канализација, електроинсталције и друго) и способности да се оне интегришу у архитектонски пројекат.
-

10 НЕОПХОДНЕ ПРОЈЕКТАНТСКЕ ВЕШТИНЕ КАКО БИ СЕ ИСПУНИЛИ ЗАХТЕВИ КОРИСНИКА У ОКВИРИМА ФИНАНСИЈСКИХ ОГРАНИЧЕЊА И ГРАЂЕВИНСКИХ ПРОПИСА.

Студент ће имати вештине да:

- 1. критички испита финансијске факторе у зависности од могуће типологије објекта, конструктивног система и избора спецификација и њихов утицај на архитектонски пројекат;
- 2. разуме механизме контролисања трошкова током израде пројекта;
- 3. изради пројекат који ће испуњавати услове корисника и бити у складу са правном регулативом, одговарајућим стандардима перформанси материјала и захтевима у вези са здрављем и безбедношћу корисника.

11 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ПРОИЗВОДЊИ, ОРГАНИЗАЦИЈИ, РЕГУЛАТИВИ И ПРОЦЕДУРАМА КОЈИМА СЕ ПРОЈЕКАТ СПРОВОДИ У ИЗГРАЂЕНИ ОБЈЕКАТ ИЛИ ПЛАН ИНТЕГРИШЕ У ЦЕЛОКУПНИ ПЛАНСКИ СИСТЕМ.

Студент ће имати знање о:

- 1. основним правним, професионалним и законским одговорностима архитекте, о организацији, правилима и процедурама које се користе у преговарању и одобравању архитектонских пројеката, укључујући земљишне законе, контролу и правила изградње и прописе о здрављу и безбедности;
- 2. Професионалним међу-односима појединаца и организација које учествују у набављању и изради архитектонских пројеката и како су они дефинисани у уговорним и организационим структурама;
- 3. Основним теоријама управљања и принципима пословања који се односе на вођење архитектонског пројекта и праксе, препознавајући текуће и надлазеће трендове у грађевинској индустрији.

остали исходи

оцењивање

Унети све облике оцењивања обухваћене предиспитним обавезама и завршним испитом. У структури укупне оцене на предмету предиспитне обавезе се вреднују са најмање 30, а највише 70 поена. Укупан број поена је 100.

предиспитне обавезе	50	завршни испит	50
активност у току наставе	10	финални елаборат	40
колоквијум 1	20	презентација и одбрана рада	10
колоквијум 2	20		

термински план

недеља	датум	опис тематских јединица
1	03.10.2018.	Уводно предавање и упознавање са задатком. Грађанске иницијативе. Модалитети и контексти деловања архитеката са грађанским иницијативама.
2	10.10.2018.	Разумевање развојног контекста. Источна Србија и заштићено природно добро Парк природе Стара планина: стање, трендови, планови развој, актери и актуелне иницијативе.
3	17.10.2018.	Разумевање развојног контекста. Источна Србија и заштићено природно добро Парк природе Стара планина: стање, трендови, планови развој, актери и актуелне иницијативе.
4	24.10.2018.	Пројектно размишљање: од идеје до промене. Презентација резултата појединачних и групних студентских истраживања и генеза идеја.
5	31.10.2018.	Структура и садржај пројектне апликације. Дискусија идеја / иницијатива у групи. Формирање радних група.
6	07.11.2018.	1. Колоквијум. Пројектна идеја: Опис и анализа проблема, идеја, циљ и сврха пројекта, идентификација циљних група којих се реализација / ефекти тичу. Елаборат А4 и презентација
7	14.11.2018.	Дискусија резултата колоквијума. Извори финансирања. Анализа потенцијалних домаћих и иностраних извора финансирања и избор адекватних за пројекат.
8	21.11.2018.	Реализација пројекта: редослед активности, услови и средства, носиоци активности, очекивани ефекти и праћење.
9	28.11.2018.	Пројектни партнери: мотиви, циљеви, компетенције, улоге и одговорности. Идентификација потенцијалних партнера.
10	05.12.2018.	Представљање и дискусија предлога пројектних идеја. Даља разрада.
11	12.12.2018.	Представљање и дискусија предлога пројектних идеја. Даља разрада.
12	19.12.2018.	2. Колоквијум. Концепт разраде пројектне идеје: од идеје до реализације. Елаборат А4 и презентација.
13	26.12.2018.	Дискусија резултата колоквијума. Упутство за финализацију елабората.
14	02.01.2019.	Нерадни дан.
15	/	/